

6. sept. 2021

Septembri kuukiri nr 61

30. ja 31. juulil leidis üle kahe aasta aset meie liikmete kõige oodatud sündmus – suvekool. Kokku võttis sündmusest osa 40 inimest, 21 erinevast seltsist nii Eestist kui välisriikidest. Kõige kaugem külaline oli Vera Oinets Krasnojarskist.

Mina, eestlane. Seekord rääkisime eestlastest ja nende tegemistes Valgevenes. Meie külaliseks on Oliver Manglus, kes on Valgevenes asuva Eesti Selts "Pääsuke" juhatuse esimees. Oliver on elanud Valgevenes alates 1997. aastast. Täna on tema elukohaks Minsk. Ta on abielus valgevenelannaga ning neil on 3 tütart ja 7 lapselast.

Järgmine Mina, eestlane toimub juba 18.septembril. Külaliseks on kultuuritegelane Pille Lill. Juttu tuleb muuhulgas ka 25. septembril EKSÜ poolt korraldatavast K. A. Hermannini mälestusõhtust.

EKSÜ vestlusrari
"Mina, eestlane"
28. augustil 2021 kell 17.00
veebis:
www.kultuuriseltsid.ee

Eestlased
Valgevenes

MEIE SELTSIDE SUVISEID ETTEVÕTMISI

Narva-Jõesuu Eestlaste Selts Kalju ja EELK Narva-Jõesuu Niguliste kogudus remondivad koostöös koguduse maja Koidu 19, et pakkuda seal päevakeskuses tegevusi ja võtta vastu seltsi ning koguduse külalisi. Narva-Jõesuu Niguliste Kogudus oli meeldiv koht – ajalooline, samas õdus ja lihtne.

Siberi eestlased tähistasid jaanipäeva alles juulikuul algul. Värske film Suetuki küla eestlaste jaanipäevast ning sellega seotud traditsioonidest. Suetuki orkestril täitus sellel aastal 120 tegutsemisaastat!

Siberi Setode Festival – ühendab kõiki, kes on huvitatud ainulaadse rahva kultuurist, kes on pikaajalises isolatsioonis säilitanud oma keele ja kultuuri. Setu rahvaluule on kantud UNESCO kultuuripärandi nimekirja ja alates 2010. aastast on setud kantud Venemaa väikerahvaste registrisse.

Kolmas rääbise auks peetud festival oli kuum ja tuline, õpitubade pannid ja ahjud huugasid kõikse aeg ning müüjad tõdesid taas, et see päev on väärt tulemist ning olemist.

Tuhanded maitseid seda Peipsi kulda ehk rääbist nii suitsetatult kui toorelt. Korraldajate sõnul läks kaubaks kindlasti üle viie tonni kala.

Neljas Peipsi Toidu Tänav sai ilus ja taas rahvarohke, rahvarohkem kui eelmised. Ja külalised olid nii rõõmsad, toredad ja täiesti Peipsi toidu lainel. See hetk, saime aru, et oleme taas millegi suurega hakkama saanud, oli Lüübnitsas õhtul kella üheksa paiku, kui veel seltskonnad tulid ja tulid ja me ajasime lõkke ümber juttu. Kes oli tulnud Noarootsist, kes Viimsist, Saaremaalt, Tallinnast, Rakverest, Pärnust. Üldiselt on vaja võtta Eesti kaart ette, sest ilma selleta jääme juba hätta.

Aitäh kõikidele neile tuhandetele-tuhandetele külastajatele! Aitäh osalejatele- teie tagasiside annab taaskord selle tugeva tunde, et ajame õiget asja! 🍷🍷

12.-15. augustil pidas noorteorganisatsioon Eesti Noored Rootsist oma suvepäevi Läänerannikul ELA suvekodus Kärr Sämstadis. Sellel suvesündmusel peeti ka rahvaülikooli teemal "30 aastat Eesti Vabariigi taasiseseisvumisest". Suvepäevad andsid noortele võimaluse veeta koos neli suvepäeva, üksteist lähemalt tundma õppida, täiendada oma teadmisi eesti lähiajaloo ja kultuuris. Koos maaliti, tehti sporti, käidi saunas ja avastati läänerannikut. Väljasõit tehti kaunisse Smögenisse. Juhendajateks ja lektoriteks olid Hain Rebas, Aho Rebas ja Sirle Sööt.

Neevo rahvatantsijad said osa isuri kultuuri peost. Pärast ametlikku esinemist tantsisid "Neevo" liikmed suure rõõmuga "Korela" grupi elava muusika saatel. Eesti Labajalga tantsiti koos teiste soome-ugri tantsijatega.

Vaatajad kirjutasid kommentaarides järgmist: „Milline imeline pidupäev tuli välja! Soome-ugri laulud ja rahvatantsud, vapustavalt ilusad kostüümid ja imeline muusika, eesti tantsuansambel "Neevo" ja kandlemängijate ansambel, grupid "Korela" ja "Argemonia".

Pärast ametlikku esinemist tantsisid "Neevo" liikmed suure rõõmuga "Korela" grupi elava muusika saatel. Eesti Labajalga tantsiti koos teiste soome-ugri tantsijatega.

Vanemuise Selts asetas toolidele iiriseõied, kuna Tartus tähistati rahvusliku ärkamisaja suurmehe, Tartus sündinud Carl Robert Jakobsoni (26.07.1841 - 19.03.1882) 180. sünniaastapäeva. Pinkide avamisel 26. juulil kõnelesid Tartu linnapea Urmas Klaas, Tartu Ülikooli raamatukogu direktor Krista Aru ja mängis Väägvere pasunakoor. Vanemuise Seltsi poolt tõi tervitusi Johann Voldemar Jannsen. Seltsi juhatuse liige Kalli Kongs asetas toolidele kaunid iiriseõied.

Kirjanik August Gailit oli Vanemuise teatri (tol ajal oli teater seltsi osa) juht aastatel 1932-1934. Projekti raames peeti mais August Gailiti mälestuspäev Valgas Nipernaadi kuju juures koostöös Valgamaa koolidega. 7. augustil külastasid Vanemuise Seltsi koori liikmed August Gailiti sünnikodu Sangastes. Muusikalise osa eest kandis hoolt Valli Ilvik. Päeva jooksul kõneldi Gailitist ka Sangaste mõisa ringtallis. Juttu oli veel krahv Bergist ja rukkide kasvatamisest, põllumeeste kõrgkoolist ja selle segakoorist. Ettekandeõhtu pidas maja praegune perenaine Svetlana Oper (Tsirguliina kooli õpetaja). 9. jaanuaril 2022. aastal, August Gailiti 131. sünniaastapäeval oodatakse Vanemuise Seltsi muusikakollektiividelt kontsertõhtut teemal "Nipernaadi".

Krimmis peeti soome-ugri rahvaste festivali. Osa võttis ka kohalik eesti kogukond. Festivali külalised jagasid oma kogemust soome-ugri kultuuri arengu alalhoidmisest ühisel ümarlaul ja tegid ettepanekuid festivali laiendamise ja teatrirühmade vahetuse kohta. Festivali üritustest võtsid osa loovrühmad ja solistid Mordva Vabariigist, Mari- Elist, Komist, Krimmi linnadest sh Sevastopolist. Rahvalaule esitati eesti, mokša, ersa, komi ja mari keeltes.

21. augustil Krimmis tähistati Eesti kultuuri päev oli ajastatud Zamruki asula (praegu Bahchisarai rajooni Beregovoe küla) eestlaste asunduse asutamise 160. aastapäevale ja kirjaniku, etnograafi ja eesti asunduste uurija Leonhard Salmani 90. sünniaastapäevale. Üritusel osalejad külastasid Krimmi eestlaste ajaloo- ja kultuuripärandiga seotud kohti ning sõitsid eesti kirjaniku Eduard Vilde jälgedes, kes reisis neis paigus 1904 aastal.

2021. aasta augustis ilmus eesti kogukondade uurija ja Peterburi linna elaniku Sergei Tambi raamat, mis käsitleb Valgevenemaa eestlaste diaspora kujunemislugu ja etnokultuurilisi iseärasusi. 320-leheküljelises teoses uuritatakse igakülgelt (esmakordselt historiograafias) asunikke Eestimaalt ja Liivimaalt (ning samuti nende järeltulijate) eluolu, kes on alates 19. sajandist elanud valgevenelastega kõrvuti ja elavad praeguse Valgevene Vabariigis. Siiani pole teaduskirjanduses (nii valgevene, eesti kui ka vene keeles) selle teemalisi uuringuid tehtud.

Eestseisus määras lipu sisseõnnistamise pühapäevale 22. augustile. Tegu sai teoks. Pühapäeval kogunesid seltsi liikmed Narvas Vabaduse 20 teise korruse suurde saali. Külaline Jüri Trei avas lipu kinkimise tagamaid, mainides, et peaausjalikult kingitakse lipuseltsi poolt lippe nii tublidele eesti seltsidele ja koolidele kodumaal ja väliseesti seltsidele.

28. augustil tähistas Narva Eesti Selts traditsioonilist Muinastulede ööd. Nagu juba tavaks on saanud, tegime seda üheskoos Laagna "Vanatare" seltsi rahvaga Meriküla rannas. Kaunist õhtut oli tulnud nautima ligikaudu 60 inimest.

Augustikuu viimasel nädalavahetusel kogunesid Norras tegutsevate Balti riikide kultuuriühingute liikmed ja külalised traditsioonilisele suvepeole.

Oslos asuva Norden Ühingu kaunis aias igal aastal toimuv pidu tähistab meie ja naabrite taasiseseisvumise aastapäeva folklooriliste tantsude, laulude ning individuaalsete lugude esitlusega.

Sellel suvel täitis Londoni Eesti Seltsil 100. tegutsemisaastat. 10. juulil 2021 tähistasime üheskoos LES100 sünnipäeva ka Zoomi vahendusel.

Siinkohal värske kokkuvõtte sündmusest – tervitused, meenutused ning galeriid seltsi ajaloost.

EESTI TAASISEISEVUMISE PÄEVA TÄHISTAMINE

Zürichi aukonsulaadis tähistati Eesti 30. taasiseseisvuspäeva. Lisaks eestlastele oli kohal ka meie aukonsul, Hr Reiss, kes meid võõrustas ja pakkus meile pidupäevaks mõnusat "laulupesa". Üllatuskülaliseks oli eesti keelt kõnelev šveitslane, kes õppis ära eesti keele vahetusaastal 10a tagasi ja laulis vahvasti kõiki laule kaasa. Vaatasime üheskoos öölaulupidu, laulsime ja tantsisime ning loomulikult sõime eesti rahvustoitu: kiluvõileiba, täidetud mune ja kamavahtu kohevatel pannkookidel.

Leedu Eestlaste Selts tähistas 30. taasiseseisvumispäeva tuntud fotograafi Annika Haas näituse „Eesti naine: südamega tegija“ avamisega A. Mickevičiuse raamatukogus Vilniuses ja jumalateenistusega, millele järgnes Helin-Mari ja Teet Raigu duo kontsert Vilniuse Luteri Kirikus. Fotod: Mona Avik, Mindaugas Masaitis

Ka Tampere tähistati 20. augustil 2021 Eesti 30. taasiseseisvumispäeva! Esinesid rahvatantsurühm Helsingi Helmed, folkrühm Vingerpussid (juhendaja Heli Vija) ja rahvatantsijad Eestist (juhendaja Angela Arraste). Kell 19 ühinesime ka Eesti Televisiooniga. Hiljem laulsime koos tuntud eesti laule. Eestikeelse VABADUSE TEE kava panid kokku: Iveta Jürisson, Tuuli-Emily Liivat, Marelle Paikla, Kristiina Teiss, Heli Vija ja Annela Liivat.

TULEKUL

25. septembril korraldab EKSÜ Tartus Ülikooli Ajaloomuuseumi valges saalis K. A. Hermannile pühendatud mälestuspäeva. Täpsem info lähiajal. Võimalusel toimub sündmusest otseülekanne EKSÜ lehel.

PARTNERITE INFOLEHTI

Integratsiooni SA kuukiri august:

https://2tfak.r.ag.d.sendibm3.com/mk/mr/DIPIIE3Xr0ThE50AiEz8CcRfEH84IKc4v7IEhVllsL59hlowjdGOCUI_XQAOAe9DGmiB7fYeciN4FnI

Eesti Folkloorinõukogu kuukiri, september: https://folkloorinoukogu.smai.ly/browser/GN_xdrI2QxfEWOU5jPWZay0J-DTx5PB5WEG9_HG8C0LKWvipPMHO1YHwcTqL8anmG8CRNo88ou-WsNIEPJiWlfbQHywk3EMltHrmFf-5YxHXqlAtABi9tp8_V6gEKCx1j46qdfO-9aqvtDNoa_xkFTW5uPLWaD93/